

Anna Alanampa
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 999
anna.alanampa@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

TILLSYN AV SOLARIER

Årsrapport för 2008-2009

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens rapport för 2008-2009

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har sedan 2008 bedrivit tillsyn över solarier i Sockholms stad. Målet för tillsynen är att förbättra strålsäkerheten på de solarier som finns i staden. 2008 besöktes 40 solarier med anmärkningar på 80% av verksamheterna. Under 2009 besöktes 17 verksamheter och krav på åtgärder har ställts på 88% av verksamheterna. De flesta anmärkningar avser brister i solarierör samt avsaknad av exponeringsscheman, vilket är allvarligt då detta innebär att det finns en stor risk för kunden att bränna sig i solariet. Ett exponeringsschema är specifikt för solariet och talar om hur länge man kan sola i solariet per gång och med den hudtyp som kunden har. Resultaten från 2008 och 2009 visar att det finns ett stort behov av tillsyn på solarier i Stockholms stad.

Under 2010 kommer projektet att fortsätta med tillsynsbesök på 40 nya objekt.

Bakgrund

Solarietillsynen inom Stockholms stad sker i projektform genom tillsynsbesök och informationsspridning. Projektet omfattar alla solarier i staden som är anmälningspliktiga, det vill säga de solarier som upplåts till allmänheten. Projektets mål är att successivt bidra till en förbättring av strålsäkerheten på dessa solarier. Förbättringen uppnås genom att

förvaltningen inspekterar verksamheterna, ställer krav på åtgärder där så behövs och avslutar ärenden när åtgärderna är genomförda. Därmed minskar risken för skador på kunderna.

Riskerna med solariesolande är allvarliga. Det finns ett tydligt samband mellan solariesolande i unga år och hudcancer. Särskilt den elakartade formen malignt melanom kopplas till solariesolning. Antalet fall av hudcancer har ökat markant i hela Norden under de senaste decennierna. En enkätundersökning av svenskarnas solarievanor, som Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, publicerade under våren 2009, visade att antalet 18-24-åringar som brännskadats i solarium nästan fördubblats från år 2006 till 2008.

SSM avråder personer under 18 år, personer med ljus och känslig hud och de som har många eller stora födelsemärken att sola solarium.

Den 1 augusti 2007 överfördes tillsynsansvaret för solarier som upplåts till allmänheten, inklusive strålskyddstillsyn, från Statens Strålskyddsinstitut till kommunen. Under 2008 var målet för miljöförvaltningen att få en bild av hur många solarier som fanns i staden och statusen på dessa. En tillsynskampanj påbörjades och målet var att besöka 25 solarier. Totalt besöktes 40 verksamheter detta år. Under 2009 var målet att förvaltningen skulle besöka 25 solarier. Totalt besöktes 17 verksamheter under 2009.

Resultat

Cirka **80 %** av alla verksamheter som besökts under 2008 har krävt uppföljning inom ett eller flera områden. Ca **88 %** av alla verksamheter som besökts under 2009 har krävt uppföljning inom ett eller flera områden.

De främsta anmärkningarna rör brister i solarierör, att SSM:s affisch med råd till de som solar solarium inte finns uppsatt och att exponeringsschema saknas.

Observera att *en* verksamhet kan alstra *flera* anmärkningar där uppföljning krävs.

	Inspektioner	Inspektioner 2009
Ingen anmärkning	7 av 40 (17,5%)	2 av 17 (12 %)
En eller flera	33 av 40 (82,5 %)	15 av 17 (88 %)
<i>Typ av anmärkning</i>		
Rör	31 av 40	11 av 17
SSM:s affisch	20 av 40	7 av 17
Exponeringsschema	18 av 40	9 av 17
Timer	5 av 40	8 av 17
Extra tidur*	4 av 40	10 av 17
Varningstext UV-strålning	13 av 40	4 av 17
Märkning UV-typ	10 av 40	1 av 17
Ögonskydd	5 av 40	0 av 17
Egenkontroll	9 av 40	10 av 17

*denna anmärkning ingick inte i checklistan i början av projektet, så siffran kan vara missvisande.

Förvaltningens synpunkter

Angående de anmärkningar som förvaltningen upptäckt i samband med inspektionerna så ser miljöförvaltningen speciellt allvarligt på att det är flest anmärkningar på solarierör. Visserligen innebär inte alltid en anmärkning att rören är för starka – en anmärkning kan till exempel innebära att det fattas en rörskytt eller liknande. I många solarier där felaktiga rör används finns en stor risk att bränna sig. Fel rör kan ge solariet en annan sammansättning av UVA- och UVB-strålning med annan styrka än vad som är tillåtet ur strålsäkerhetssynpunkt. Rekommenderade soltider enligt solariefabrikantens exponeringsschema blir för långa, i förhållande till vad solariet är anpassat för, och gäller inte för ett starkare solarium. Det är också en hög andel solarier som inte har exponeringsschema uppsatt. Det är väldigt viktigt att exponeringsschema finns uppsatt väl synligt i lokalen så att kunden kan läsa sig till vilken soltid som är lämpligast för den egna hudtypen.

Miljöförvaltningen upplever att det är svårt att följa upp anmärkningar på solarier. En anledning till detta är att rören måste bytas regelbundet, då de förlorar effekt med tiden, och en anmärkning som uppdagades vid ett tillfälle har ersatts av en annan nästa gång vi besöker lokalen. Det är därför viktigt att ordentlig uppföljning görs och att vi ställer tydliga krav i de fall där vi upptäcker rör som varken är originalrör eller finns på SSM:s ersättningslista.

Resultaten från 2008 och 2009 visar att det finns ett stort behov av tillsyn på solarier i Stockholms stad. Uppföljning från miljöförvaltningen har krävts i 80 respektive 88 % av inspektionerna.

Under 2010 kommer projektet att fortsätta med tillsynsbesök på 40 nya objekt. Förvaltningen fortsätter även arbetet med att handlägga de uppföljningsärenden som genererats under tidigare år.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 – Solarietillsyn – rapport för åren 2008-2009